

SOBRE POLÍTICA I JARDINERIA

RUBEM ALVES

Campinas SP, Brasil

De totes les vocacions, la política és la més noble. “Vocació”, del llatí *vocare*, vol dir “crida”. La vocació és una crida interior d’amor: una crida d’amor per un “fer”. En comptes d’aquest “fer”, aquell que té una vocació vol “fer l’amor” amb el món. Vet aquí la psicologia de l’amant: ho faria, encara que no hi guanyés res.

“Política” ve de polis, “ciutat”. La ciutat era, pels grecs, un espai segur, ordenat i serè, on els homes es podien dedicar a la recerca de la felicitat. El polític, per tant, seria aquell que cuidaria d’aquest espai. La vocació política, així, estaria al servei de la felicitat dels ciutadans.

Potser per haver estat nòmades al desert, els hebreus no somiaven amb ciutats: somiaven amb jardins. Qui viu al desert somia amb oasis. Déu no va crear una ciutat. Ell va crear un jardí. Si li preguntéssim a un profeta hebreu: “Què és la política?”, ell ens contestaria: “L’art de la jardineria aplicada a les coses públiques”.

El polític per vocació és un enamorat del gran jardí per tothom. El seu amor és tan gran que renuncia al petit jardí que podria plantar per ell mateix. De què serveix un petit jardí si al seu voltant hi ha el desert? Cal que el desert sencer es transformi en jardí.

Estimo la meva vocació, que és escriure. La literatura és una vocació bella i dèbil. L’escriptor té amor però no té poder. El polític, en canvi, sí que en té. Un polític per vocació és un poeta fort: ell té el poder de transformar poemes sobre jardins en jardins de veritat. La vocació política és transformar somnis en realitats. És una vocació tan feliç que Plató va suggerir que els polítics no necessiten posseir res: en tenen prou amb el gran jardí per tothom. Seria indigne que el jardiner tingués un espai privilegiat, millor i diferent de l’espai ocupat per tots. He conegut i conec molts polítics per vocació. La seva vida ha estat i continua sent un motiu d’esperança.

La vocació és diferent de la professió. En la vocació la persona troba la felicitat en la pròpia acció. En la professió el plaer no es troba en l’acció, sinó en el guany que se’n deriva. L’home mogut per la vocació és un

amant. Fa l’amor amb l’estimada per la pura alegria de fer l’amor. El professional no estima la dona. Ell estima els diners que en rep. És un gigoló.

Totes les vocacions poden ser transformades en professions. El jardiner per vocació estima el jardí de tothom. El jardiner per professió fa servir el seu jardí privat, encara que, perquè això passi, al seu voltant augmentin el desert i el patiment.

Així és la política. Són molts els polítics professionals. Puc, doncs, enunciar la meva segona tesi: de totes les professions, la professió política és la més vil. Cosa que explica el desencant total del poble en relació amb la política. Guimarães Rosa, preguntat per Günter Lorenz sobre si ell es considerava polític, va respondre:

“Jo mai podria ser polític amb tota aquesta xarlataneria de la realitat...”. Al contrari dels “legítims” polítics, crec en l’home i li desitjo un futur. El polític pensa tan sols en minuts. Jo sóc escriptor i penso en eternitats. Penso en la resurrecció de l’home.

Qui pensa en minuts no té paciència per plantar arbres. Un arbre triga molts anys a créixer. És més lucratiu tallar-los.

El nostre futur depèn d’aquesta lluita entre polítics per vocació i polítics per professió. El fotut és que molts dels que senten la crida de la política no tenen prou coratge per atendre-la, per por de la vergonya de ser confosos amb gigolós i d’haver de conviure amb gigolós.

Escriu per vosaltres, joves, per tal de seduir-vos envers la vocació política. Potser hi ha jardiniers adormits dins vostre. L’escolta de la vocació és difícil, perquè les tries esperades, les normals (medicina, enginyeria, dret, ciència, etc.), fan massa fressa. Totes elles són legítimes si responen a una vocació. Però totes són de vol gallinaci: us col·locaran en un petit racó del jardí, molt lluny del lloc on es decideix el destí del jardí. No seria molt més fascinant participar dels destins del jardí?

Els descobridors, quan van arribar aquí, no van trobar cap jardí. Van trobar una selva. La selva no

és pas un jardí. Les selves són cruels i insensibles, indiferents al patiment i a la mort. Una selva és una part de la natura que encara no ha estat tocada per l'home. Aquella selva s'hauria pogut convertir en un jardí. Però no ha estat així. Els que l'han treballada l'han feta malbé perquè no eren jardiniers. Eren llenyataires i negociants en fusta. És per això que la selva, que es podria haver tornat jardí per fer-nos feliços a tots, va sent transformada en deserts esquitxats de luxuriosos jardins privats on uns pocs troben vida i plaer.

Hi ha descobriments d'orígens. Més bonics són els descobriments de destins. Potser, doncs, si els polítics per vocació prenguessin possessió del jardí, podríem començar a traçar un nou destí. I aleshores, en comptes de deserts i jardins privats, tindríem un gran jardí per tothom, l'obra d'uns homes que han tingut l'amor i la paciència de plantar arbres a l'ombra dels quals mai no s'hi ajaurien.

L'ANALFABET POLÍTIC

Bertold Brecht
1898-1956

El pitjor analfabet és l'analfabet polític. No escolta, no parla, no participa dels esdeveniments polítics. No sap que el cost de la vida, el preu de les mongetes, del pa, de la farina, del vestit, de la sabata i dels remeis, depenen de decisions polítiques.

L'analfabet polític és tan ase que s'enorgulleix i eixampla el pit dient que odia la política.

No sap, l'imbècil, que de la seva ignorància política neix la prostituta, el menor abandonat i el pitjor de tots els bandits que és el polític corrupte, manefa i servidor de les empreses nacionals i multinacionals

PREGUNTES D'UN OBRER LLEGIDOR

Bertold Brecht

Qui bastí la Tebes de set portes?
Als llibres surten noms de reis.
Arrossegaren els reis els blocs de roca?
I la Babilònia, tants de cops destruïda,
Qui la reconstruí tantes vegades? A quines cases
De la Lima radiant d'or vivien els mestres de cases?
On anaven la tarda en què s'enllestí la muralla xinesa,
Els paletes? La gran Roma
És plena d'arcs de triomf. Qui els alçà? Sobre qui
Triomfaren els Cèsars? Tenia la tan lloada Bizanci
Només palaus per als seus habitants? Fins i tot a la llegendària Atlàntida,
Braolaven la nit en què la mar l'englotia
Els qui s'ofegaven cridant els seus esclaus.

El jove Alexandre conquerí l'Índia.
Tot sol?
Cèsar subjuguà els gals.
Ni tan sols no tenia un cuiner?
Felip II plorava quan la seva armada
S'enfonsà. Plorava tot sol?
Frederic II guanyà la guerra dels set anys. Qui
la guanyà fora d'ell?
Cada plana una victòria.
Qui cuinava el banquet de la victòria?
Cada dècada un gran home;
Qui en pagava les despeses?

Tants informes. Tantes preguntes.

trad. Núria Roig

*«La meva constant experiència m'ha convençut que no hi ha cap més Déu que la veritat. Per veure cara a cara aquest esperit de veritat que estimarà totes les coses, se l'ha d'estimar fins i tot en el detall més petit de la creació. I un ésser humà que hi aspira no es pot aïllar de cap aspecte de la vida. Per això, la meva consagració a la veritat m'ha empès al camp de la política. Puc declarar sense la menor vacil·lació i amb tota humilitat que aquells que diuen que la religió no guarda cap relació amb la política, no saben què significa la religió». **Mahatma GANDHI.**

* «Tot és polític, encara que allò polític no ho és tot». **Enmanuel MOUNIER.**

* «No hi ha res més polític que dir que la religió i la política no tenen res a veure. No sé quina Bíblia llegeixen els que diuen que la religió no té a veure amb la política».

Desmond TUTU